

Werkplekken : hoe kan men de normen NBN EN 12464-1 en 2 volgen?

In België wordt het welzijn van de werknemers op hun werkplaats geregeld door de "welzijnswet". Sinds 25 maart 2016 werden de minimale eisen die door de werkgevers nageleefd moeten worden verduidelijkt en versterkt.

De "welzijnswet" dient als basis voor alle aspecten rond veiligheid en gezondheid. De fundamentele eisen voor verlichting die vroeger opgenomen waren in het Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (ARAB) zijn overgedragen naar deze wet.

De eisen die ingevoerd zijn in de welzijnswet voor de verlichting van werkplaatsen stellen dat de werkgever moet vastleggen « aan welke voorwaarden de verlichting van de arbeidsplaatsen (...) moet beantwoorden teneinde ongevallen door de aanwezigheid van voorwerpen of hindernissen en vermoeidheid van de ogen te voorkomen. ». De wetgeving stelt uitdrukkelijk dat wanneer de werkgever de eisen uit de norm NBN EN12464-1 (betreffende binnenwerkplekken) en NBN EN 12464-2 (betreffende buitenwerkplekken) toepast, hij wordt verondersteld te voldoen aan deze verplichting.

Niettemin is de werkgever niet verplicht deze normen te volgen, bijvoorbeeld wanneer specifieke omstandigheden in tegenstrijd zijn met bepaalde praktische aanwijzingen uit deze normen. In ieder geval moet aan een aantal minimale eisen voldaan worden. Deze eisen werden in het Koninklijk Besluit (K.B.) van 25 maart 2016 gewijzigd.

In dit K.B. werden nieuwe richtwaarden voor de te halen minimale gemiddelde verlichtingssterktes opgelegd volgens twee categorieën: enerzijds voor werkruimtes en anderzijds voor plaatsen die enkel dienen voor opslag en verplaatsingen. Algemeen gezien komen de minimale waarden voor de verlichtingssterkte uit het K.B. overeen met de waarden die voorgesteld worden in de vermelde normen. Maar in een aantal bijzondere gevallen is het K.B. minder streng dan de normen. Bovendien is de beschrijving van de activiteiten in het K.B. minder nauwkeurig en niet helemaal gelijkaardig, wat kan leiden tot verwarring.

Bijvoorbeeld, wat kwaliteitscontrole van producten betreft, stelt de norm NBN EN 12464-1 dat de gemiddelde verlichtingssterkte in wasserijen 750 lux moet zijn en minimum 1000 lux voor houtverwerkingsactiviteiten. Voor degelijke activiteiten eist het K.B. daarentegen een verlichtingssterkte van 500 lux voor productcontrole, 750 lux voor materiaalinspectie en 1000 lux voor kleurinspectie. De richtwaarden uit de norm die opgesteld zijn voor elke specifieke taak bij een bedrijfstak zijn dus relevanter omdat die de vereisten van de verschillende visuele taken beter in rekening brengt. Door de richtlijnen uit de norm op te volgen kan de werkgever dus ook beter inschatten wat de omstandigheden zijn waar zijn verlichtinstallatie moet aan beantwoorden, en zodoende beter aan zijn eisen voldoen.

De nieuwe wetgeving geeft verder ook voorwaarden in verband met uniformiteit van de verlichtingssterkte, stroboscopische effecten, hinderlijke verblinding of nog verlichtingssterkte aangepast aan de leeftijd van de werknemers waaraan moeten voldaan zijn. Deze eisen zijn evenwel zeer vaag en interpreteerbaar op verschillende manieren wat hun toepassing in praktijk bemoeilijkt.

Hier ook is het aangewezen om in de mate van het mogelijke, strict de eisen voorgeschreven in de normen NBN EN 12464-1 en NBN EN 12464-2 na te volgen.

Nota: Normen worden juridisch beschouwd als erkende regels van goed vakmanschap. Afwijken van de normen heeft tot gevolg dat de installateur zelf moet aantonen dat zijn installatie evenwaardig is met het niveau dat behaald wordt wanneer de normen worden gevolgd. Dat laatste is niet het geval wanneer de installateur de normen integraal volgt.

